

Град Београд је, кроз своје секретаријате, у 2025. години склопио уговоре вредне најмање 85 милиона евра без расписивања јавних набавки. Иако Закон о јавним набавкама предвиђа поједине случајеве у којима заиста није неопходно расписивати тендер, у Београду су овакви уговори чинили значајан део потрошње, а у заобилажењу тендера доминира Секретаријат за саобраћај.

Дванаест градских секретаријата, током прошле године, поред послова који су склопљени након спроведених тендера, уговорили су и оне на које се Закон о јавним набавкама не примењује. Овакви уговори односили су се на различита добра, услуге и радове.

Иначе, поједине набавке изузете су од овог закона, рецимо уколико је вредност уговора ниска.

Тако су градски секретаријати током 2025. године склопили уговоре на којима се није примењивао Закон о јавним набавкама у укупној вредности од најмање 10 милијарди динара, односно око 86 милиона евра. Сви износи посматрани су без ПДВ-а.

Кренимо редом. **Градски секретаријат за образовање и дечју заштиту** током прошле године склопио је уговоре без тендера вредне више од 540 милиона динара, и то око 90,9 милиона за радове и још 450 милиона за услуге.

Потом, **Секретаријат за саобраћај** дао је на уговоре без тендера око 7,4 милијарде динара. Конкретно, за набавку различитих добара, овај Секретаријат за годину дана је дао око 1,5 милион, док су преостале милијарде дате за набавку услуга.

Ово је уједно градски секретаријат који је, од свих, доделио уговоре без тендера у највећем износу.

Наредни је **Секретаријат за социјалну заштиту**, који је током прошле године за различита добра ван тендера дао 38.720 динара, а за услуге око 1,5 милиона. Укупно – тачно 1.566.720 динара.

Потом, **Секретаријат за спорт и омладину** уговорио је набавке добара без тендера у вредности од 997.600 динара. Ово је један од три секретаријата који су доделили послове без тендера у износу мањем од милион динара.

Секретаријат за имовинске и правне послове дао је током прошле године 10,9 милиона динара на послове без тендера. Од тога, милион се односио на набавку добара, а 9,9 милиона на набавку услуга.

Секретаријат за финансије један је од оних који је најмање послова доделио ван тендера. Они су, наиме, на овај начин склопили само уговоре за набавку услуга, у вредности од 293.000 динара. Треба, додуше, напоменути да се у документацији која је објављена на Порталу јавних набавки, а у коју је Нова економија анализирао, не наводи колико је оваквих уговора склопљено, већ само укупна вредност.

Наредни је **Секретаријат за енергетику**, други који је премашио износ од милијарду динара приликом доделе уговора без тендера. Прецизније, на радове је овај Секретаријат дао око 1,1 милијарду, а за услуге још 3,7 милиона. Укупно, то је тачно 1.116.425.113 динара.

Следи **Секретаријат за јавни превоз**. Он је у прошлој години за набавку различитих добара, без тендера склопио уговоре у вредности од 908.272 динара. Када се на то дода 753 милиона за радове и још 22,6 милиона за услуге, долазимо до укупног износа од 776.488.650 динара.

Затим, **Секретаријат за инвестиције** склопио је без тендера уговоре за набавку услуга у вредности од 18,6 милиона динара.

Наредни је **Секретаријат за управу**, односно градски секретаријат са најмањим износом који је додељен за послове без јавних набавки. Конкретно, овај секретаријат је за услуге дао 237.700 динара за годину дана.

Следи **Секретаријат за инспекцију, надзор и комуникацију**. Он је током прошле године без тендера склопио уговоре у вредности од 102,6 милиона динара. Од тога, на радове је дато 74,6, а на услуге око 28 милиона динара.

Коначно, **Секретаријат за опште послове** дао је без тендера око 13,8 милиона динара на добра, као и још милион за радове и 130 милиона динара за услуге. То је укупно око 144,7 милиона динара.

Тако се, дакле, стиже до укупног износа од око 10 милијарди динара, односно 85

милиона евра.

Иако код већине секретаријата доминирају уговори склопљени кроз јавне набавке, то није увек случај.

Ко не расписује тендере?

Конкретно, Секретаријат за инспекцију, надзор и комуникацију, који је без тендера доделио уговоре у вредности од 102,6 милиона динара, односно око 875.000 евра, није спровео ниједан поступак јавне набавке. А зашто је то тако?

Пре свега, Секретаријат је за радове без уговора дао око 74,6 милиона динара. Како је појашњено, ово се односи на уговоре који су склопљени под одређеним условима. Први је да наручилац, односно Секретаријат, врши контролу над фирмом са којом је склопљен уговор сличну контроли коју врши над својим организационим деловима. Други услов је да фирма са којом је склопљен уговор, над којом наручилац врши контролу, више од 80 одсто својих активности у Србији врши у циљу обављања послова које му је поверио наручилац или друга лица над којима наручилац има контролу. Коначно, трећи услов је да у контролисаном правном лицу нема учешћа приватног капитала који има одлучујући утицај на доношење или спречавање доношења одлука.

Иако је наведено да су испуњена сва три услова, више детаља о овим уговорима нема. Није наведено коме су додељени, као ни који послови су уговорени.

Ни Секретаријат за спорт и омладину, поред скоро милион динара вредних уговора без тендера, није спровео ниједну набавку.

Где доминирају уговори без тендера?

С друге стране, Секретаријат за саобраћај јесте склопио и неке уговоре путем јавних

набавки, али је њихова вредност била мања од послова који су склопљени без тендера.

Конкретно, уговори које је овај Секретаријат склопио без тендера вредели су прошле године око 7,4 милијарде динара. Уговори за набавку добара, вредни укупно око 1,5 милион, склопљени су без расписивања тендера јер су, како се наводи, у питању набавке од наручилаца који су “носиоци искључивог права на основу којег једини могу да обављају одређену делатност на одређеном географском подручју”, као и зато што је вредност неких набавки била мања од милион динара. Дигитронии помоћна средства

С друге стране, уговори о набавци различитих услуга били су вредни тачно 7.397.232.654 динара – односно око 63 милиона евра. Ови уговори су склапани без тендера из истих разлога као што је случај са набавком добара.

Када је реч о јавним набавкама, Секретаријат је склопио укупно 15 уговора вредних 1.260.325.773 динара, односно око 10,7 милиона евра. Такође, склопљена су и три оквирна споразума у вредности од 201,3 милиона динара, односно 1,7 милиона евра.

Оквирни споразум, иначе, представља својеврсни „кровни“ уговор, на основу којег се потом потписују појединачни уговори по потреби наручиоца посла. Углавном траје до истека одређеног рока или док се не потроше предвиђена средства. Често се додељује у случајевима набавке услуга обезбеђења или набавке пића.

Коначно, Секретаријат за саобраћај потписао је и две измене уговора, чија је вредност била око 535 милиона динара.

Дакле, када се све сабере, долазимо до податка да је Секретаријат за набавке на којима није важио Закон о јавним набавкама потрошио 63 милиона евра, а на оне које јесу обухваћене овим законом – 17 милиона евра.

Слична је ситуација и у Секретаријату за енергетику, који је без тендера уговорио послове вредне укупно 1,1 милијарду динара, илити 9,5 милиона евра.

С друге стране, у поступцима јавних набавки, било да су у питању отворени поступци или оквирни споразуми, дато је “само” 31,8 милиона динара.

(Нова економија)